

[Justitsministeren]

visningssag, han nævner, og sige et eller andet om, at jeg havde udtalt ét og så var blevet bange. Ærlig talt, hvad er det for noget vrøvl at sige?

Der skal da en udvisningsbegæring til, før man kan foretage den udvisning. Man skal da undersøge, så det sker på et reelt grundlag, og faktum er jo, at der i den sag fra min side er foretaget en udvisning, der skal bedømmes af domstolene. Det er muligt, hr. Jørgen Tved mener, at man skal sætte domstolene ud af spillet. Det mener jeg ikke at man skal gøre i sager af den art. Jeg ved ikke, hvad det skal til, men det må jo skyldes, at hr. Jørgen Tved stod så alene. Jeg ved ikke, hvad det skal til, at der skal rettes et angreb af den art, når der ikke er noget som helst grundlag for det.

Jeg forstod også, at hr. Jørgen Tved mener, at vi ikke anvender grundloven tilstrækkeligt. Det er jo et spørgsmål, også hr. Arne Melchior var inde på. Derfor vil jeg gerne sige, at det centrale i grundlovens § 78 selvfølgelig er foreningsfriheden, retten til at danne foreninger, men så siges det, hvad hr. Arne Melchior nævnte, i stk. 2, at »foreninger, der virker ved eller søger at nå deres mål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende, bliver at opløse ved dom.«

Jeg mener, der skal overordentlig meget til for at anvende den bestemmelse og opløse en forening. Det må i så fald være et almindeligt led i foreningens aktiviteter og ikke bare have karakter af tilfældig vold. Det må også kunne stilles som krav, at der foreligger mere konkretiserede beviser på, at midlet til at opnå foreningens mål er vold. Det kan være direkte handlinger af mere systematisk karakter eller direkte udtalelse om, at man vil bruge vold til at opnå sit formål.

Når jeg nævner dette, så er det for at sige, at den bestemmelse, der nævnes her, jo har været anvendt meget lidt i dansk historie. Den har været anvendt i alt tre gange – dette, at man forbyder foreninger – første gang i 1874, hvor Den Internationale Arbejderforening for Danmark, det senere Socialdemokrati, blev ophævet. Da anvendte man, formentlig ganske uberettiget, grundlovens § 78, stk. 2.

Den anden gang, det skete, var i 1924, hvor en selskabelig forening blev ophævet som ulovlig, da den bl.a. tilstræbte at være tilholdssted for og bindeled mellem mænd med homoseksuelle tilbøjeligheder.

Det tredje tilfælde er omtalt meget og var forbudet mod kommunisterne i 1941.

Jeg synes ikke, nogen af de tre tilfælde taler stærkt for, at man skal indføre ny praksis og anvende § 78, stk. 2, til at forbyde foreninger her i landet. Jeg gør opmærksom på, at der intet er i forarbejderne til grundloven af 1953, der viser, at man har ønsket at anvende den bestemmelse stærkere. Det siger jeg i anledning af hr. Jørgen Tveds bemærkninger om, hvad der blev sagt i maj måned 1945. Det har i hvert fald ikke fået det resultat, da grundloven blev givet i 1953, at man giver en anden baggrund for § 78 end den, man hidtil har givet, og hvor man altså kun har anvendt den i hele vort folkestyres historie i tre tilfælde, og der er ingen af de tre tilfælde, jeg i dag vil sige var en rigtig anvendelse af grundlovens § 78, stk. 2.

Hr. Bernhard Baunsgaard stillede mig et spørgsmål i anledning af henvendelsen fra Sammenslutningen af Danske Fanger fra Frihedskampen. Henvendelsen går ud på to ting. Det ene er, om man vil gribe ind fra myndighedernes side imod den racistiske propaganda, der udfoldes på og fra dansk grund af foreninger og personer. Det har jeg for så vidt svaret på i mit første indlæg og henviser også til, hvad forskellige ordførere også har gjort, den drøftelse, vi havde i Retsudvalget om en stærkere anvendelse af straffelovens § 266 b, så det kan jeg sige ja til.

Den anden ting er, om man vil medvirke til at imødegå den racistiske propaganda, man undertiden bliver udsat for. Her kan jeg også henviser til, hvad jeg sagde i dag, at jeg tror ikke overordentlig meget på forbud og lign., men på debatten. Deri ligger selvfølgelig også den pligt, vi andre har til at gå imod synspunkter af den art, jeg her har nævnt, så det vil jeg da gerne sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg mener så absolut regeringen har den opgave. Også andre har den selvfølgelig. Der nævnes i skrivelsen: Skoler, Danmarks Radio og andre, og jeg anser det for vigtigt, at man imødegår alle både nazistiske tendenser og anden art af racistiske tendenser, vi kan kende til i den form, jeg her har nævnt.

Ole Espersen (S):

Jeg kan være enig i justitsministerens almindelige kommentarer til indlægget fra Fælles Kurs, men der er dog et punkt, hvor jeg godt